

6.1 Miary typograficzne

Miary typograficzne stosuje się głównie w procesach składania tekstu do oznaczenia wymiarów liniowych. Są to miary (jednostki) powstałe dawniej, gdy nie było jeszcze powszechnie dziś stosowanej jednostki długości — metra. Nie są to miary dziesiętne.

W czasie, gdy powszechnie stosowaną jednostką długości stał się metr, miary typograficzne były już tak rozpowszechnione, że zmiana ich była praktycznie niemożliwa. Wiązałyby się z olbrzymimi kosztami nie tylko w zakresie procesów składania tekstów, ale również drukowania.

Obecnie miary typograficzne stosuje się już tylko w procesach składania tekstów i dziedzinach poligrafii związanych ze składaniem

tekstów. W innych dziedzinach poligrafii stosuje się miary metryczne. Istnieją też próby wprowadzenia miar metrycznych do procesów składania tekstów. Umożliwia to komputeryzacja tych procesów. Jednak znajomość miar typograficznych jest koniecznością dla poligrafa.

Podstawową jednostką miar typograficznych jest **punkt typograficzny** (skrót p. lub Δ). W przeliczeniu na miary metryczne: 1 punkt typograficzny = 0,376 mm (w przybliżeniu). Jednostkami pochodnymi punktu typograficznego są: **cycero** (skrót cyc. lub \boxplus) i **kwadrat** (skrót kw. lub \square). Cycero jest równe 12 punktom typograficznym. Kwadrat jest równy 4 cycerom, tj. 48 punktom typograficznym. W przeliczeniu na miary metryczne jednostki te są równe: 1 cycero = 12 punktów typograficznych = 4,5 mm; 1 kwadrat = 4 cycera = 48 punktów typograficznych = 18 mm.

W poligrafii stosuje się też miary oparte na systemie angielskim, zwane w Polsce **miarami monotypowymi**. Monotyp bowiem jest nazwą angielskiego urządzenia do maszynowego, czcionkowego składania tekstów stosowanego w Polsce. Maszyna ta pracowała w systemie miar monotypowych.

Podstawową jednostką miar monotypowych jest **set**. Większą jednostką od seta jest **pica** (czyt. pajka), a mniejszą, **jednostka stała**.

Obecnie, miary te — przy coraz mniejszym użyciu monotypów — są coraz rzadziej używane.